

TRAKTAT
demokratiske
INSTITUTIONER
Samarbejde
Lov
EUROPA-
parlamentet
MAGT
EU
UNION
MARKED
Selles-
lovgivning
Kommissionen
MINISTERRÅD
Europa
brexit

Dit Demokrati:

LÆRER- VEJLEDNING TIL EU-FILM

OVERORDNET LÆRERVEJLEDNING

INDLEDNING

Dette materiale består af 3 dele:

- Filmene: *Hvad bestemmer EU?, Hvordan lovgiver EU?, Hvem må være med i EU?, EU's historie og Nej til Maastrichttraktaten.*
- Opgavesættene: *Hvad bestemmer EU?, Hvordan lovgiver EU?, Hvem må være med i EU?, EU's historie og Nej til Maastrichttraktaten.*
- Hæftet *Hvad er EU?*

FÆLLES MÅL

Materialet om EU understøtter klassens arbejde med kompetenceområdet politik, herunder videns- og færdighedsområdet EU og Danmark. Materialet understøtter også kompetenceområdet samfundsfaglige metoder.

Der er ikke opstillet specifikke læringsmål for materialet. Du kan selv gøre dette med afsæt i dit elevkendskab, antal lektioner til rådighed osv.

FILMENE

Hver film er bygget op om følgende 5 fortælle-mæssige lag:

- Et værtslag med en ung fortæller, som skaber identifikation for eleverne og binder filmens indhold sammen.
- Et borgen-/bruxelleslag, som indfanger stemningen på Christiansborg og i EUs institutioner.
- Et danmarks-/europalag, som tager eleverne med ud i Danmark og til andre europæiske lande, hvor de møder mennesker, som bliver påvirket af politikernes beslutninger og lovgivningen i Folketinget og EU.
- Et historielag, som sætter filmens emner ind i et historisk perspektiv gennem arkivbilleder og fremhæver folkestyrets lange tradition.
- Et bordlag, som udfolder filmens centrale begreber gennem korte animationer, der foregår på værtens skrivebord.

Når eleverne har set en film, foreslår vi, at du bruger deres oplevelser af og reaktioner på den som afsæt for en dialog i klassen. Inddrag filmens 5 lag i dialogen med eleverne, og sæt ord på begreber og situationer og personer fra billedsiden, som eleverne f.eks. ikke kender til eller undrer sig over.

HÆFTET HVAD ER EU?

Hæftet *Hvad er EU?* besvarer på 20 sider spørgsmålet: Hvad er EU? Historier om kanelnegle, Storebæltsbroen, energidrikke, pantflasker, 24-årsreglen og kønskvoter bliver brugt til at illustrere, hvordan EU-landenes økonomiske samarbejde påvirker forskellige politikområder, og hvad samarbejdet betyder for det enkelte medlemsland.

Hæftet kan være omdrejningspunkt for et fuldt forløb om EU, men kan også bruges tematisk, f.eks. i forbindelse med elevundersøgelser eller projektopgaven. Temaer kunne være: Hvorfor handler lande med hinanden? Hvordan løser lande bedst grænseoverskridende problemer? Og hvad gør et land, som er utilfreds med de fælles regler? Hæftet kan også anvendes tværfagligt sammen med historiefaget, f.eks. ved at lade eleverne arbejde med EU's historie og Danmarks forhold til EU.

Hæftet kobler sig endvidere til filmenes opgavesæt og virker derfor som baggrundsinformation om de pågældende emner.

OPGAVESÆTTET

Til hver af de 5 EU-film er der udviklet et opgavesæt, som også kobler sig til hæftet Hvad er EU?

Hvert sæt indeholder 5 niveauer:

- 1) INTRO**
- 2) TJEK DIN FORSTÅELSE**
- 3) BESKRIV DINE HOLDNINGER**
- 4) LAV DIN EGEN UNDERSØGELSE**
- 5) PRÆSENTER DIN UNDERSØGELSE**

De 5 niveauer lægger op til en stigende grad af selvstændighed i elevens arbejde med emnet. De første 3 niveauer er stærkt strukturerede. De sidste 2 lægger i høj grad op til selvstruktureret arbejde.

Elevinddragelsen sker, ved at eleverne deltager i at udpege og vælge problemstillinger i forbindelse med emnet, mulige kilder, vigtige begreber og formulering af undersøgelsesspørgsmål. Desuden er eleverne med til at beslutte indholdet af og formen på deres præsentationer.

Intro

På dette niveau arbejder eleverne med deres forforståelse og forbereder sig på at se og forstå en film og at løse de tilhørende opgaver. Dette niveau arbejder eleverne med, før de ser filmen, mens de ser den, og efter de har set den. Eleverne skal bl.a. vurdere, hvor godt de synes de forstår emnet, så de kan vurdere deres udbytte af arbejdet med filmen efter endt undervisningsforløb.

For at støtte elevernes faglige engagement og vej ind i arbejdet får de en række råd til, hvad de skal gøre, før de ser filmen, mens de ser den, og efter de har set den. Vi anbefaler, at du gennemgår dette i klassen, så du er sikker på, at eleverne forstår, hvad de skal gøre.

Refleksionsspørgsmål til filmen

Se filmen sammen med eleverne, og tilrettelæg en dialog ud fra følgende spørgsmål:

- Hvad handlede filmen om?
- Hvad var svært at forstå?
- Hvad undrede I jer over?
- Hvad var filmens centrale begreber og pointer?
- Hvilken relevans har filmens emne for jeres hverdag?
- Hvilke debatter og begivenheder i Danmark eller verden får filmen jer til at tænke på?

Tjek din forståelse og Beskriv dine holdninger

Spørgsmålene på disse niveauer har til hensigt at understøtte elevernes forståelse af væsentlige faglige pointer og få dem til overveje deres egen holdning til emnet. Eleverne kan arbejde med dette niveau hjemme, men det er i så fald vigtigt, at der følges op med klassebaseret dialog. Gennem dialog får eleverne mulighed for at få nuanceret deres faglige forståelse af og holdninger til emnet og høre, hvad andre måtte mene. De får desuden mulighed for at træne deltagelse i demokratiske samtaler.

Lav din egen undersøgelse

Eleverne skal på dette niveau planlægge en undersøgelse inden for filmens emne. De skal hjælpe hinanden med at udfolde emnet og finde ud af, hvordan de kan undersøge det, via en brainstorm i klassen. Eleverne skal også formulere undersøgelsesspørgsmål til undersøgelsen. Vi anbefaler, at du sætter dette niveau i gang i klassen, så du kan vejlede eleverne i, hvordan de skal tilrettelægge deres undersøgelser. Undersøgelsen kan også til dels være lektier eller hjemmearbejde.

Du kan overveje at differentiere i forhold til denne opgave. Vi har formuleret nogle forslag til projektopgaver, som nogle elever måske kan have glæde af, hvis de går i stå i processen med at formulere et problem. Forslagene kan også spare tid for elever, som har brug for mere tid til undersøgelsesfasen eller fremlæggelsesforberedelsen.

Præsenter din undersøgelse

Her skal eleverne lave en præsentation af deres undersøgelse. Forslaget til, hvordan de kan strukturere præsentationen, er tænkt som en øvelse, der forbereder eleverne på at skulle anvende kilder ved en eventuel samfundsfagsprøve. Niveaulet indeholder en liste med mulige produktformer for at give eleverne inspiration til, hvordan de kan arbejde med at formidle et stof ved hjælp af forskellige præsentationsformer.

UNDERVISNINGSDIFFERENTIERING

De 5 niveauer er tænkt som en progressiv helhed. Vi anbefaler, at alle i klassen arbejder med hele opgavesættet. Er dette ikke muligt, er materialet bygget op således, at du kan bruge niveauerne særskilt og plukke dem ud, du vil arbejde med:

INTRO, TJEK DIN FORSTÅELSE og **BESKRIV DINE HOLDNINGER** kan du anvende som et selvstændigt, afsluttet forløb i forbindelse med filmen.

LAV DIN EGEN UNDERSØGELSE-niveaulet kan du anvende sammen med filmen, uden du behøver bruge de foregående niveauer.

Det afsluttende niveau, **PRÆSENTER DIN UNDERSØGELSE**, kan eleverne kun lave, hvis de først har arbejdet med **LAV DIN EGEN UNDERSØGELSE**-niveauet.

Det er muligt at differentiere undervisningen i forbindelse med elevernes undersøgelser. Alle film og opgavesæt i serien *Dit Demokrati* beskæftiger sig med kompetenceområdet politik. Det er derfor oplagt, at eleverne ser en række film og derefter vælger, hvilket emne de vil arbejde selvstændigt videre med i en undersøgelse.

Undersøgelserne kan differentieres, hvad angår omfang og hvilke begreber der skal arbejdes med. Du kan også variere, hvad angår kildetyper og deres sværhedsgrad. Nogle elever kan måske læse avisartikler af en vis sværhedsgrad, andre kan se et kort filmklip om emnet.

Endelig kan selve præsentationerne også differentieres ud fra elevernes individuelle niveau og ud fra, hvilke præsentationsformer de ønsker at lære at bruge, allerede kan anvende kompetent eller føler sig trygge ved.

Ordbogsarket

Undervejs i arbejdet med emnet vil eleverne møde en række samfundsfaglige begreber. Bagest i opgavesættet er der et ordbogsark. Her kan eleverne med deres egne ord forklare de enkelte begrebers betydning. Listen hjælper eleverne med at huske begrebernes betydning fra undervisningsgang til undervisningsgang. Samtidig gør den det muligt for eleverne løbende at opdatere og udvikle deres begrebsforståelse. Der er indsat ekstra linjer, så eleverne selv kan tilføje begreber.

OPSAMLING OG AFSLUTTENDE VURDERING

Som afslutning på arbejdet med materialet kan du bede eleverne om at vende tilbage til deres indledende vurdering af, hvor meget de vidste om emnet.

Spørg eleverne, om de synes, de ved mere om emnet nu, end da de vurderede deres viden om det i starten af forløbet (se afsnit **1.1 VURDER DIG SELV** i opgavesættene). Har de rykket sig? Hvorfor? Har de ikke rykket sig? Hvorfor ikke?

Når du skal arbejde med elevernes refleksion over egen læring, kan du f.eks. tale med dem om:

- hvad de har lært i undervisningsforløbet,
- hvad de ønsker at vide mere om,
- hvad de kan arbejde videre eller mere med (din vurdering og deres egen vurdering), og
- hvordan de kan gribe det videre arbejde an.

FORSLAG TIL AFSLUTNINGSØVELSE

Du kan også slutte af med denne mere omfangsrige øvelse, som inddrager indholdsområder fra alle 5 EU-film. Øvelsen er oprindelig udviklet af InnoLab og er baseret på en case om, at det nuværende EU er brudt sammen.

Beskrivelse af øvelsen

Et nyt EU

Eleverne skal forestille sig et Europa, hvor EU er brudt sammen. Det har affødt, at de tidligere medlemslande savner en organisation, hvor de kan drøfte deres samarbejde. Eleverne skal derudover forestille sig, at de er blevet statsministre for hver deres europæiske land. Nu er de så samlet for at forberede et møde om, hvordan et nyt samarbejde kan opbygges.

Opgaven

Det er elevernes opgave i første omgang at lave en dagsorden for dette møde. De skal formulere de generelle og principielle spørgsmål, som landene skal tage stilling til for at kunne etablere en ny og bedre organisation.

Tip til eleverne om principielle spørgsmål

Et principielt spørgsmål er et spørgsmål af en vis overordnet karakter. Det kunne f.eks. være: *Skal vi have en fælles mønt?* Det er principielt, fordi det kræver, at man beslutter, om man vil have en fælles mønt.

Spørgsmålet: *Hvad skal vi kalde vores fælles mønt?* er ikke et principielt spørgsmål, men et konkret spørgsmål. Det forudsætter nemlig, at landene allerede har besluttet sig for overhovedet at have en fælles møntenhed.

Vejledning til øvelsen

Opstart

- Eleverne sidder på deres pladser
- Hver elev har 5 sedler og noget at skrive med

Brainstorm – individuelt (eleverne må ikke tale sammen) (4 min.)

- Eleverne læser opgaveformuleringen ovenfor
- Hver elev skriver et dagsordensspørgsmål på hver af de 5 sedler

Valg af spørgsmål – par (4 min.)

- Sedlerne indsamles af læreren, blandes og fordeles til eleverne igen
- Eleverne danner par (eller du sætter dem sammen – bland eventuelt forskellige holdninger til EU)
- Hvert par har 10 sedler og udvælger de 3 spørgsmål, de finder vigtigst
- Parrene kan forbedre de 3 valgte spørgsmål, hvis de finder det nødvendigt

Valg af spørgsmål – gruppe (4 min.)

- Parrenes udvalgte spørgsmål indsamles af læreren, blandes og fordeles igen som ovenfor (de fravalgte spørgsmål lægges væk)
- Eleverne danner grupper af 4 (sæt eventuelt 2 par sammen)
- Hver gruppe har 6 spørgsmål og udvælger de 3 vigtigste

Diskussion af spørgsmål (8 min.)

- Grupperne diskuterer de 3 valgte spørgsmål ud fra deres umiddelbare forforståelse. Hvad vil de sige til spørgsmålet, når det kommer på dagsordenen på mødet?
- Det spørgsmål, de herefter finder vigtigst at få på dagsordenen, skrives på tavlen

Klassens spørgsmål og svar (8 min.)

- Alle grupper fremlægger deres spørgsmål: Hvorfor er det vigtigt at få på dagsordenen? Og hvad vil vi sige i forbindelse med punktet?
- Klassen diskuterer spørgsmålene i fællesskab

Læreren opsamling

- Læreren giver sine faglige input
- Hvad er eleverne blevet nysgerrige på? Og hvad vil eleverne gerne lære mere om?

FORSLAG TIL LEKTIONSPLAN

1. og 2. lektion

- Introduktion til emne og mål for undervisningen
- Eleverne arbejder med opgaverne under **FØR DU SER FILMEN**
- Eleverne ser filmen og laver opgaverne under **MENS DU SER FILMEN**
- Eleverne laver opgaverne under **EFTER DU HAR SET FILMEN**
- Klassedialog med afsæt i refleksionsspørgsmål til filmen
- Eleverne arbejder med opgaverne under **TJEK DIN FORSTÅELSE** og **BESKRIV DINE HOLDNINGER**
- Klassedialog om elevernes besvarelser til **TJEK DIN FORSTÅELSE** og **BESKRIV DINE HOLDNINGER**

3. lektion

- Introduktion til lektionens indhold og mål
- Fælles **BRAINSTORM**
- Eleverne udvælger delemne og inddeles i grupper eller makkerpar
- Eleverne formulerer **UNDERSØGELSESPØRGSMAÅL**
- Eleverne udvælger kilder

4., 5. og 6. lektion

- Introduktion til lektionernes indhold og mål
- Eleverne gennemfører **UNDERSØGELSEN**
- Eleverne laver deres **PRÆSENTATION**

7. og 8. lektion

- Eleverne præsenterer deres undersøgelser for hinanden
- Lærer og elever giver oplægsholderen feedback på præsentationen
- Forløbet afsluttes med vurdering af og feedback på hele undervisningsforløbet.